

KS. MARCIN SIENKOWSKI*

Benedykt XVI, *Matka Boga. Maryja w wierze Kościoła*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2019, ss. 206.

W ostatnich latach nakładem Wydawnictwa WAM ukazało się w jednej serii aż dziesięć książek autorstwa Benedykta XVI (lub J. Ratzingera). Poruszają one treści ważne nie tylko z punktu widzenia Kościoła czy teologii, lecz rozumienia rzeczywistości w ogóle. Wobec tego nie dziwi fakt, że publikacje tego rodzaju są dziś rozpowszechniane i czytane. W końcu Benedykt XVI to jeden z najwybitniejszych teologów naszych czasów.

Książka poświęcona Maryi w wierze Kościoła składa się z czterech rozdziałów. W każdym z nich znajdują się teksty papieża dotyczące Matki Boga w określonych kontekstach: wiary, macierzyństwa, Kościoła i wniebowzięcia. Łącznie zawiera ona dwadzieścia dwie wypowiedzi Benedykta wygłoszone przy różnych okazjach posługi papieskiej (Msze św., Nieszpory, procesje, przemówienia, audyencje, rozważania, orędzia) na przestrzeni wszystkich lat pontyfikatu (2005-2013).

Tytuły niektórych wystąpień papieża zostały zaczerpnięte z Litanii Loretańskiej (Arka Przymierza, Panna roztropna, Matka bolesna), a inne podkreślają przymioty Maryi (np. Piękna Pani, Uśmiech Boga, Opiekunka Soboru).

Wprawdzie książka nie zawiera wprowadzenia, ale posiada posłowie, którego autorem jest ks. Jerzy Szymik (autor dzieła *Theologia Benedicta*). Nosi ono znamienity tytuł *Maryja jest oknem Boga (posłowie)*. Stanowi on nawiązanie do wypowiedzi Benedykta, który Maryję nazwał oknem Boga otwieranym wtedy, gdy człowiek zamyka przed Nim drzwi. Tego rodzaju okno otwiera się za każdym razem, gdy mają miejsca objawienia maryjne: „Oto więc Maryja i Jej objawienia są otwartym oknem łaski, miłosierną reakcją Boga na zaryglowane przed Nim drzwi świata, zatrzaskiwane przez ateistyczny racjonalizm i krwawe dyktatury” (s. 193-194). Zdaniem Szymika, wkraczanie Matki Boga w losy świata niewątpliwie przyczynia się do rozwoju wiary.

* ks. Marcin Sienkowski – Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Elckiej
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0679-5006>; e-mail: sienkowski@interia.pl

Zazwyczaj przemyślenia i wypowiedzi papieża stanowią istotny punkt odniesienia dla wierzących. Nie inaczej jest w przypadku zawartości *Matki Boga*. Dla przykładu zwróćmy uwagę na sam sposób rozumienia wiary, jaką autor przypisuje Matce Bożej i omawia głównie w pierwszym rozdziale zatytułowanym *Maryja – nauczycielka wiary*.

Ponieważ pojęcie wiary jako takiej, a w szczególności wiary Maryi, posiada wiele aspektów, w omawianej książce papież wskazuje tylko na niektóre z nich. W pierwszej kolejności podkreśla, że wiara nie jest wyłącznie działaniem człowieka. Jej współtwórcą jest również Bóg. Dlatego wiarę nazywa się darem otrzymywanym na chrzcie (s. 18-19). W innym miejscu papież zaznacza, że wiara to obcowanie z tajemnicą Boga, to zgłębianie tego, kim jest Bóg i w jakiej relacji pozostaje do człowieka. W ten sposób akt wiary jest rodzajem poznania, zobaczenia, rozświetlenia prawdy Bożej (s. 30). Wobec obaw niektórych osób przed tym, że wiara odbiera dotychczasowy sposób życia, papież wyjaśnia, że jest zupełnie odwrotnie. Wiara niczego nie odbiera człowiekowi, ale pozwala na jego pełną realizację (s. 14). Nawiązując do dokumentów Soboru Watykańskiego II na temat wiary Benedykt XVI podkreśla, że uwierzyć znaczy powierzyć siebie Bogu (s. 18).

Z pewnością nie są to wszystkie aspekty pojęcia wiary. Należy jednak pamiętać, że zebrane teksty nie stanowią wyczerpującego wykładu poświęconego zagadnieniu wiary. Znajdujemy w nich pewne refleksje, które nie odbiegają od tego, co o wierze mówi papież w innych swoich dziełach. Tym razem jednak kwestię wiary ukazuje on na przykładzie konkretnej osoby – Maryi, która posiada i pielęgnuje wiarę.

Kto zgłębia problematykę wiary w ogóle, a tym bardziej w ujęciu Benedykta XVI (lub szerzej J. Ratzingera), ten nie może pominąć jego wypowiedzi sformułowanych w kontekście wiary Matki Bożej. W tym sensie prezentowana tu książka dostarcza wiele interesujących wyjaśnień, spostrzeżeń i inspiracji do rozumienia zagadnienia wiary w ujęciu Kościoła katolickiego.